

FAKTOR SMRTI

ROBERT LADLAM

i Gejl Linds

Preveo Vladan Stojanović

alnari
PUBLISHING

Beograd, 2010.

Izjava zahvalnosti

Zahvaljujem se doktoru nauka Stjuartu K. Fajnstajnu, koji je velikodušno ponudio svoje znanje o ćelijama, virusima, antigenima i antitelima. Doktor Fajnstajn je profesor i upravnik Odeljenja za molekularnu, ćelijsku i razvojnu biologiju na Kalifornijskom univerzitetu u Santa Barbari. Takođe je i zamenik direktora Instituta za neuronska istraživanja.

FAKTOR
SMRTI

Uvod

PETAK, DESETI OKTOBAR, 19:14
BOSTON, MASAČUSETS

Mario Dablin se teturao duž zakrčene ulice u centru grada. Drhtavom rukom stiskao je novčanicu od jednog dolara. Beskućnik se držao trotoara s čvrstom rešenošću čoveka koji zna gde ide, s vremena na vreme udarajući se po glavi onom slobodnom rukom. Ušao je u apoteku čije su izloge ukrašavala napadna obaveštenja o popustima.

Drhtavom rukom je apotekaru gurnuo dolar preko šaltera. „*Advil*. Od aspirina me boli stomak. Treba mi *advil*.“

Apotekar stisnu usne kad je ugledao neobrijanog muškarca u dronjima nekadašnje vojničke uniforme. Posao je posao. Posegnuo je iza sebe, ka sredstvima za smanjivanje bolova. Pružio mu je malu kutiju *advila*. „Nadam se da imate još tri dolara, osim tog jednog.“

Dablin je spustio novčanicu na šalter i posegnuo za kutijom.

Apotekar je povukao ruku. „Čuo si me, ortak. Još tri dolara. Ovo nije dobrotvorna ustanova.“

„Imam samo taj dolar... glava mi puca.“ Dablin se zapanjujućom brzinom bacio preko šaltera i zgrabio kutijicu.

Apotekar je pokušao da je trgne nazad, van domašaja prljavog beskućnika. Dablin nije puštao svoj plen. U natezanju su oborili teglu bombonica i stalak s vitaminima.

„Pusti ga, Edi!“ dobaci šef iz pozadine. Zgrabio je slušalicu. „Neka mu je!“ Apotekar je pustio kutijicu, dok je šef otkucavao broj.

Mahniti Dablin je iscepao zaštitni omot. Mučio se oko pakovanja, te je istresao tablete u šaku. Neke su pale na pod. Gurnuo ih je u usta, gušeći se u pokušaju da ih sve odjednom proguta. Napokon je kliznuo na pod, slab od bola. Pritisnuo je dlanove na slepoočnice i zajecao.

Patrolna kola su se zaustavila ispred radnje i apotekar je mahnuo policajcima da uđu. Pokazao je na Marija Dablina zgrčenog na podu i povikao: „Nosite ovu smrdljivu skitnicu odavde! Vidite šta je napravio od moje apoteke. Nameravam da ga tužim zbog napada i pljačke!“

Policajci isukaše pendreke. Primitili su srušeni stalak, razbijenu teglu i rasute pilule. Nije im promakao ni miris alkohola.

Mlađi je podigao Dablina na noge. „Dobro, Mario, hajde da prošetamo.“

Drugi patroldžija je dohvatio Dablina ispod ruke. Povelu su mirnog pijanca do patrolnih kola. Jedan policajac je otvorio vrata, dok je njegov kolega gurnuo Dablinovu glavu dole i smestio ga na zadnje sedište.

Beskućnik vrisnu i trznu telom. Odgurnuo je policajčevu ruku od bolne glave.

„Zgrabi ga, Meni!“ povika mlađi policajac.

Meni je pokušao da ščepa Dablina, ali se pijanac oslobodio. Mlađi policajac ga je zgrabio. Stariji je zamahnuo pendrekom i oborio beskućnika. Dablin je vrisnuo. Tresao se na pločniku.

Dva prebledela policajca izmenjaše zbunjene poglede.

Meni se pravdao: „Nisam ga udario jako.“

Mlađi se sagnuo da pomogne Dablinu da ustane. „Isuse. Pa, on gori od temperature!“

„Stavi ga u kola!“

Strpali su obeznanjenog Dablina na zadnje sedište, i sa uključenom sirenom pojurili kroz noć. Čim su se uz škripu guma zaustavili ispred odeljenja za hitne slučajeve, Meni je otvorio vrata i utrčao u bolnicu. Vikao je tražeći pomoć, dok je njegov kolega pojurio da otvori zadnja vrata.

Doktori i sestre su dotrčali gurajući krevet na točkovima. Zatekli su mladog policajca kako ukočeno zuri u zadnje sedište, na kome je Mario Dablin ležao u nesvesti, u velikoj lokvi krvi.

Doktor je oštro udahnuo i ušao u automobil. Opipao je puls i poslusašao beskućnikove grudi pre nego što je izašao, vrteći glavom.

„Mrtav je.“ „Nije moguće!“ povika stariji policajac. „Jedva da smo dodirnuli kurvinog sina! Neće nam ovo prikačiti.“

* * *

Mario Dablin je umro u prisustvu vlasti. Zbog toga se autopsiji preminulog beskućnika pristupilo samo četiri sata posle smrti. Patolog se spremio da otvori leš u bolničkoj mrtvačnici.

Dvostruka vrata odaje su se snažno zaljuljala. „Voltere! Ne otvaraj ga!“

Doktor Volter Pejčić podiže glavu. „Šta se dešava, Endi?“

„Ništa, nadam se“, napetim glasom odvrati doktor Endru Vilks, „ali moram reći da sam se uplašio onolike krvi u patrolnim kolima. Akutne disajne tegobe ne dovode do krvarenja iz usta. Takvo krvarenje sam video samo jednom, kod hemoragične groznice. Susreo sam se s njom dok sam radio u mirovnom korpusu u Africi. Momak je imao legitimaciju ratnog vojnog invalida. Možda je službovao u Somaliji ili u nekom drugom kutku Afrike.“

Doktor Pejčić je posmatrao mrtvacu na stolu. Odustao je od namere da ga otvori i spustio skalpel na sto. „Možda je bolje da nazovemo direktora.“

„Pozovi i infektivno odeljenje“, reče doktor Vilks.

Doktor Pejčić klimnu glavom. Strah mu se ogledao u očima.

19:55

ATLANTA, DŽORDŽIJA

Gomila roditelja i učenika nemo je posmatrala prizor na bini srednjoškolske pozorišne sale. Prelepa tinejdžerka stajala je na osvetljenoj pozornici, ispred kulisa restorana iz *Autobuske stanice* Vilijama Indža. Njen inače prijatan i zvonak glas zvučao je napeto, u skladu s njenim kretnjama.

To nije smetalo krupnoj gospođi u prvom redu. Za ovu priliku obukla je srebrnosivu haljinu. Zakitila se napadnim buketićem ruža, kao da je pošla na kćerkino venčanje. Posmatrala je devojkicu s obožavanjem. Publika je tokom izvođenja na pojedinim mestima učtivo tapšala. Ona je bila najglasnija.

Kad je zavesa pala, skočila je i iz sve snage zapljeskala. Pritrčala je vratima za izlazak na scenu. Učesnici u predstavi su izlazili po dvoje-troje,

u susret roditeljima, momcima i devojkama. To je bilo poslednje izvođenje ovogodišnje školske predstave. Trijumfalno su koračali, radujući se predstojećoj zabavi za članove izvođačkog ansambla.

„Volela bih da je tvoj otac mogao da te vidi, Bili Džo“, rekla je ponosna mati, dok je srednjoškolska lepotica ulazila u automobil.

„I ja bih, mama. Hajdemo kući.“

„Kući?“ matrona nije krila zbunjenost.

„Moram malo da se odmorim pre zabave. Je l' važi?“

„Ne zvučiš baš najbolje.“ Majka ju je osmotrila pre nego što su se uključile u saobraćaj. Bili Džo je duže od nedelju dana šmrčala i kašljala. Nije htela da odustane od nastupa.

„To je samo prehlada, mama“, neubedljivo odvrati devojka.

Pred kućom je trljala oči i stenjala. Dve crvene tačke su joj blistale na obrazima. Užasnuta majka je uspaničenim pokretima otključala ulazna vrata i utrčala u kuću, da pozove 911. Policija ju je posavetovala da ne izvodi devojku iz auta i da je utopli. Hitna pomoć je stigla za tri minuta.

Ambulantna kola su jurcala ulicama Atlante, sa sirenom koja je urlala. Devojka je ležala na nosilima, grčila se i stenjala, boreći se za vazduh. Majka je brisala kćerkino grozničavo lice i lila gorke suze.

Bolničarka je stegla uplakanu majku za ruku kada su stigli u hitnu službu. „Preduzećemo sve neophodne mere, gospođo Piket. Sigurna sam da će se brzo oporaviti.“

Krv je, dva časa kasnije, provalila iz usta Bili Džo Piket. Umrla je nedugo potom.

17:12

FORT IRVIN, BARSTOU, KALIFORNIJA

Vremenske prilike u kalifornijskoj pustinji početkom oktobra bile su promenljive, baš kao i naređenja novog poručnika prve čete. Svanuo je vedar i sunčan dan. Filis Anderson je pripremala ručak u kuhinji prijatne dvospratnice u najprestižnijem delu naselja pri Nacionalnom centru za obuku. Bila je dobro raspoložena. Dan je bio vreo. Kit, njen suprug, dobro se naspavao. Već dve nedelje se borio s teškom prehladom. Nadala se da će je sunce i toplota zauvek odagnati.

Slušala je koncert prskalica za travu ispod kuhinjskih prozora. Radile su punom parom. Šareno cveće u cvetnim lejama prkosilo je negostoljubivoj prirodi. Sivozelene juke, kreozote i kaktusi rasli su među crnim stenjem smečkaste pustinje.

Filis je pevušila dok je stavljala makarone u mikrotalasnu. Očekivala je muževljeve korake na stepenicama. Major je večeras imao posla. Buka koju je čula više je ličila na Kita mlađeg. Zamišljala je kako se kliza i skače sa stepenica, uzbuđen zbog filma koji će videti u bioskopu, dok otac bude na poslu. Naposletku, petak je uveče.

„Džej Džej, prestani s tim!“ povikala je.

Ali to nije bio Kit mlađi, već njen suprug. Doteturio se u toplu kuhinju. Obilno se znojio i stiskao glavu, kao da će svakog časa eksplodirati.

„... Bolnica... pomozite...“; prostenjao je.

Pred njenim prestravljenim očima, major se stropoštao na kuhinjski pod. Grudi su mu se nadimale dok se borio za vazduh.

Preneražena Filis je kratko zurila u njega, a zatim se pribrala i pokrenula, brzo i delotvorno, kao prava vojnička supruga. Istrčala je napolje, bez kucanja otvorila vrata susedne kuće i uletela u kuhinju.

Kapetan Pol Novak i njegova žena Džudi buljili su u nju.

„Filis?“ ustao je Novak. „Šta se desilo, Filis?“

Majorova žena nije gubila vreme na suvišne govorancije. „Pole, potreban si mi. Džudi, pođi sa mnom da pripaziš na decu. Požuri!“

Okrenula se i istrčala napolje. Kapetan Novak i njegova žena su grabili za njom. Vojnici ne pitaju mnogo kad krenu u akciju. Novakovi su odmah procenili situaciju u kuhinji Andersonovih.

„Devet-jedan-jedan?“ Džudi Novak posegnu za telefonom.

„Nemamo vremena za to!“ povika njen muž.

„Ići ćemo našim kolima!“ uzviknu Filis.

Džudi je potrčala uza stepenice, u sobe dvoje dece koja su se spremala da izađu. Filis i Novak su podigli polusvesnog majora. Krv mu je curila iz nosa, cvileo je i stenjao, nesposoban da progovori. Potrčali su preko travnjaka ka parkiranim kolima.

Novak je seo za volan, dok je Filis zauzela mesto pored supruga. Grčila ga je i stezala uz sebe, gušeći se u jecajima. Gledala je kako se bori za vazduh. Novak je jurio kroz bazu trubeći sve vreme. Vozila su se razilazila pred njim, kao pešadijska četa pred tenkovima. Major Kit Anderson stigao je u vojnu bolnicu bez svesti.

Robert Ladlam i Gejl Linds

Posle tri sata je izdahnuo.

Država Kalifornija je propisala obaveznu autopsiju u slučaju iznenadnih i neobjašnjivih smrti. Majorovo telo je prebačeno u mrtvačnicu, zbog nejasnog uzroka smrti. Velika količina krvi eruptirala je iz vojnikovih grudi čim ga je patolog otvorio. Dobar deo završio je na njemu.

Pobledeo je kao krpa. Skinuo je gumene rukavice, izleteo iz dvorane za autopsiju i utrčao u kancelariju.

Zgrabio je telefon. „Zovite Pentagon i MIIZBASD. Odmah! Smesta!“

Prvo poglavlje

NEDELJA, DVANAESTI OKTOBAR, 14:55
LONDON, ENGLSKA

Hladna oktobarska kiša natapala je Najtsbridž na raskrsnici Brompton Rouda i Sloun Strita. Ka jugu je tekla neprekidna reka bučnih automobila, taksija i crvenih autobusa na sprat. Polako je odmicala ka Sloun Skveru i Čelsiju. Ni kiša ni činjenica da državna nadležstva i veći deo privatnog sektora ne rade preko vikenda, nisu uticale na smanjenje saobraćajne gužve. Svetska ekonomija je dobro napredovala. Prodavnice su bile pune, a nova Laburistička partija nije mnogo talasala. Saobraćaj nedeljom po podne bio je vrlo spor zbog turista koji su opsedali London tokom čitave godine.

Nestrpljivi pukovnik američke armije Džonatan – Džon Smit, doktor medicinskih nauka*, iskočio je iz sporog i staromodnog autobusa na liniji devetnaest, dve stanice pre odredišta. Kiša je napokon jenjavala. Nekoliko koraka je trčao po vlažnom kolovozu, naporedo sa autobusom, koji mu je ubrzo odmakao.

Smit je bio visok, vitak, atletski građen muškarac u ranim četrdesetim, inteligentnog lica i kose očešljane unazad. Po navici je premeravao vozila i prolaznike nebeskoplavim očima. Neke žene su se okretale za njim, iako nije bilo ničeg neobičnog u užurbanom gospodinu odevenom

* M.D – zvanje koje dodeljuju američke visokoškolske medicinske ustanove. Doktorski nivo za medicinare. U bukvalnom značenju doktor (učitelj) medicine. (Prim. prev.)

u kaput, pamučne pantalone i sako od tvida. Ponekad bi uhvatio njihov pogled. Nasmešio bi se i nastavio svojim putem.

Sklonio se s kišice na Vilbrejam plejsu. Ušao je u predvorje udobnog hotela *Vilbrejam*. Odsedao je u njemu kada god bi ga MIIZBASD poslao na medicinski simpozijum u London. Ušao je u staro zdanje, a zatim preskačući po dve stepenice, stigao do svoje sobe na drugom spratu. Žurno je preturao po stvarima. Tragao je za terenskim izveštajem o širenju groznice među američkim vojnicima u Manili. Obećao je da će ih pokazati doktoru Čandri Utamu, iz Odeljenja za zarazne bolesti Svetske zdravstvene organizacije.

Konačno, u najvećem koferu, ispod gomile prljave odeće, pronašao je izveštaj. Uzdahnuo je i nasmejao se u sebi. Nikad se neće otresti aljkavosti stečene višegodišnjim potucanjem na terenu, po šatorima. Dugo se selio s jednog kriznog mesta na drugo.

Strčao je niza stepenice. Žurio je da se vrati na epidemiološki simpozijum u organizaciji Svetske zdravstvene organizacije. Recepcioner je povikao za njim.

„Pukovniče? Stiglo je pismo za vas, s oznakom *hitno*.“

„Pismo? Ko bi mu ovde pisao?“ Pogledao je na sat s kazaljka i imenom dana. „Stiglo je u nedelju?“

„Nije dostavljeno poštom.“

Zabrinuti Smit pocepa koverat. Unutra je bilo parče papira za kopiranje, bez zaglavlja ili povratne adrese.

Smiti,

Srešćemo se u Rok Krik parku u ponedeljak u ponoć, kod izletišta pored Pirsove vodenice. Hitno je. Ne pričaj nikome.

B.

Ovo ga je još više zabrinulo. Samo jedna osoba ga je zvala Smiti – Bil Griffin. Upoznao ga je u trećem razredu osnovne škole *Huver* u Konsil Blafu u Ajovi. Od onda su prijatelji. Bili su zajedno u srednjoj školi, koledžu, Univerzitetu Ajova i postdiplomskim studijama na UCLA. Razišli su se kad je Smit doktorirao medicinske nauke, a Bil psihologiju. Stupili su u vojsku i ispunili dečačke snove. Bil se posvetio obaveštajnom radu. Nisu se videli više od deset godina ali su ostali u kontaktu, uprkos raznovrsnim zadacima po čitavom svetu.

Faktor smrti

Smrknuti Smit je samo stajao u raskošnom predvorju, zagledan u zagonetnu poruku.

„Da li je sve u redu?“ upitao ga je recepcioner.

„Jeste, jeste. Moram da požurim ako želim da stignem na sledeće predavanje“, odvratio mu je Smit.

Gurnuo je pisamce u džep mantila i izašao na vlažni pločnik. Kako je Bil znao da je u Londonu, u ovom zavučenom hotelu? Čemu ovolika tajnovitost i upotreba njegovog nadimka iz detinjstva?

Bez adrese ili telefonskog broja.

Umesto imena pošiljaoca, samo inicijal.

Zašto će se sastati u ponoć?

Smit je voleo da mislio o sebi kao o jednostavnom čoveku, iako je znao da ništa nije dalje od istine. To je bilo jasno svakom ko je poznao njegovu karijeru i životni put. Počeo je kao vojni doktor u poljskim bolnicama. Danas je bio naučnik, istraživač. Neko vreme je radio u vojnoj obaveštajnoj službi, a u dva navrata je zapovedao trupama. Nemir ga je obavijao kao druga koža. Toliko se navikao na njega da ga nije ni primećivao.

Prošle godine ga je snašla iznenadna sreća. Pomogla mu je da se pribere i usmeri, kao nikad do tada. Ne samo da je posao u MIIZBASD-u bio izazovan i uzbudljiv, već se i večiti neženja zaljubio. Zacopao se do ušiju i raskrstio s momačkim životom. Žene su prestale da defiluju kroz njegov život. Sofija Rasel mu je bila sve na svetu. Plavokosa lepotica se nametnula kao koleginica, vrsni naučnik i istraživač.

Ponekad bi podigao pogled s elektronskog mikroskopa, samo da bi joj se divio. Nikako da se načudi njenoj inteligenciji i čeličnoj volji, skrivenim iza krhke, privlačne spoljašnjosti. Sutra ujutro leti s *Hitroua*. To će mu dati dovoljno vremena da se odveze kući u Merilend i sretne sa Sofijom pre doručka i odlaska na posao, u laboratoriju.

Poruka Bila Grifina poremetila je brižljivo smišljen plan.

Sva zvona su zvonila na uzbunu. Negde duboko u sebi radovao se izazovu. Gorko se osmehnuo. Očigledno je da avanturistički duh još živi u njemu.

Zaustavio je taksi. Mnoštvo ideja mu je prolazilo kroz glavu.

Promeniće datum poletanja za ponedeljak uveče i sastaje se s Bilom Grifinom u ponoć. Toliko toga su prošli zajedno da bi drugačije postupio. To znači da neće doći na posao pre utorka. Zakasniće jedan dan. General Kilberger, zapovednik MIIZBASD-a, zbog toga će pobesneti. Visoki oficir, najblaže rečeno, nije podnosio Smitov opušteni, terenski stil rada.

Nema problema. I ovog puta će se izvući.

Juče ujutru je pozvao Sofiju, samo da bi joj čuo glas. Morala je da prekine razgovor. Tražili su da odmah dođe u laboratoriju da bi identifikovala neki virus iz Kalifornije. Procenio je da će najverovatnije sledećih šesnaest do dvadeset četiri časa provesti tamo. Ko zna dokle će ostati na poslu. To znači da od planova za zajednički doručak nema ništa. Razočaran, Smit je uzdahnuo. Ako ništa drugo, biće suviše zauzeta da bi se brinula zbog njegovog zakašnjenja.

Mogao bi da joj na kućnoj sekretarici ostavi poruku da će stići dan kasnije, da se ne bi brinula. Možda će, a možda i neće, preneti to generalu Kilbergeru.

Razmišljao je o onom što ga čeka. Napustiće London sutra uveče a ne ujutru. Dobro će iskoristiti tih nekoliko sati razlike. Tom Šeringam je vodio britansko Istraživačko mikrobiološko odeljenje. Njegov tim je radio na razvoju vakcine protiv svih vrsta *hanta* virusa. Večeras će prisustvovati Tomovom predavanju. Nagovoriće ga da pođe na večeru i neko piće. Tako će doći u posed svih sočnih podataka koje Tom nije hteo da objavi pred širom naučnom publikom. Nadao se da će ga kolega pozvati da sutra poseti Porton daun, pre noćnog leta.

Bio je zadovoljan sobom. Zaustavio je taksi, preskočio baricu i otvorio zadnja vrata crnog vozila. Izrecitovao je adresu na kojoj se održavao simpozijum Svetske zdravstvene organizacije.

Osmeh je nestao čim se zavalio u sedište. Izvukao je Bilovo pisamce iz džepa. Pročitao ga je, nadajući se da će pronaći neki trag. Najviše ga je mučilo ono što je preskočeno. Čelo mu se natuštilo. Razmišljao je o starom prijatelju i pitao se šta ga je moglo naterati da stupi u vezu s njim na ovaj način.

Da je Bil želeo naučnu pomoć ili neku vrstu podrške MIIZBASK-a, mogao se poslužiti zvaničnim državnim kanalima. Njegov prijatelj je specijalni agent FBI-a. Ponosio se svojim poslom. Mogao je zatražiti Smitove usluge preko direktora MIIZBASK-a, kao i svaki drugi agent.

A opet, da se radilo o prijateljskom susretu, nikakva tajnovitost ne bi bila potrebna. U tom slučaju bi ga na recepciji čekala poruka s Bilovim brojem telefona.

Smit se nervozno meškoltio ispod mantila, u hladnom taksiju. Ovo nije bio samo nezvanični, već i tajni susret. Veoma tajni. To znači da je Bil radio iza leđa FBI-u. Iza leđa MIIZBASK-u. Iza leđa svih državnih agencija... Očigledno se nadao da će ga uvući u nešto tajanstveno.